

## Budovanie digitálnej gramotnej Európy prostredníctvom vzdelávania

### Prehľad

Je podstatné, aby základné znalosti a zručnosti súvisiace s používaním technológie a počítačov boli zahrnuté do vzdelávacích systémov. Zmes technických zručností a koncepčných znalostí musí vytvárať centrálnu časť skúseností študenta ktoré v škole získa a to jednak na samostatnom vyučovacom predmete a jednak prostredníctvom podpory celého vyučovacieho procesu a rozvoja. Aby sa zabezpečilo, že získané zručnosti sú tie, ktoré budú európsky občania zajtra potrebovať sa musí v súčasnosti na európskej a národných úrovniach vynakladať zvýšené úsilie na podporu zabudovania digitálnej gramotnosti do škôl. Formálne programy rozvoja zručností, akým je ECDL, poskytujú externe definované rámce a štruktúry, ktoré môžu národné vzdelávacie systémy a školy priamočiaro prijať.

### Dôležitosť digitálnej gramotnosti

Na digitálnu gramotnosť sa často nazerá ako na súbor potrebných zručností, ktoré sú potrebné na efektívne používanie dostupnej technológie vrátane počítačov. Mladí ľudia musia byť vybavení týmito zručnosťami, ak majú byť schopní pôsobiť ako účastníci znalostnej ekonomiky<sup>1</sup> a ako aktívni občania v znalostnej spoločnosti. Hoci mladí ľudia budú nadobúdať tieto zručnosti rôznymi spôsobmi, formálne a neformálne učenie v systéme vzdelávania bude kľúčové. Vzdelávanie bude obzvlášť dôležité na to, aby sa zabezpečilo, že digitálna gramotnosť bude doprevádzaná aj ďalšími podstatnými potrebnými zručnosťami. Napríklad, širšie využívanie webu zvýšilo dôležitosť kritického myslenia a mediálnej gramotnosti<sup>2</sup> mladých ľudí. Je zrejmým prínosom mať k dispozícii obrovský rozsah zdrojov dostupných v priebehu niekoľkých sekúnd, ale tieto informácie nie sú sprostredkované alebo vyhodnocované v takej miere, ako tomu bolo v minulosti.

### Hodnota programov na rozvoj zručností

Áké praktické nástroje, ktoré umožňujú vzdelávacím inštitúciám rozvíjať digitálnu gramotnosť u mladých ľudí, teda existujú? Programy na rozvoj zručností, ktoré sú založené na štandardnej sade znalostí a zručností, môžu byť efektívne v mnohých smeroch.

Digitálne zručnosti by mali byť zabudované do celej šírky detských aktivít. Digitálna gramotnosť, rovnako ako čítanie, písanie aritmetika, musí byť základom na ktorom je založené učenie a osobný rozvoj. Výskum OECD jasne preukázal, že tí študenti, ktorí sú stáli používatelia počítača sú lepší v kľúčových školských predmetoch, akým je napríklad matematika, než študenti ktorí majú obmedzené skúsenosti alebo malú dôveru vo svoje schopnosti zvládať základné funkcie počítača<sup>3</sup>.

Je podstatné, aby neformálna integrácia digitálnych zručností u mladých ľudí bola podporená formálnymi programami na rozvoj zručností. Tieto dávajú študentom jasný cieľ, ktorý majú dosiahnuť, a po jeho dosiahnutí im poskytujú konkrétny prostriedok na preukázanie svojej úrovne zručnosti iným, na jeho využitie pri vzdelávaní sa na pracovisku, ba dokonca aj v celoživotnom vzdelávaní.

Programy na rozvoj zručností môžu taktiež pôsobiť ako začiatkový bod profesného rozvoja. Verejne dostupný syllabus môže uľahčiť učiteľom rozvíjať zapájanie relevantných zdrojov na podporu nadobúdania digitálnych zručností. Tieto programy možno využiť aj pri kontinuálnom profesionálnom rozvoji učiteľov. Učitelia, rovnako ako študenti, potrebujú mať príležitosť na rozvoj svojich digitálnych zručností. Oni sú skôr než študenti „digitálnymi prísťahovalcami“ a nie „digitálnymi domorodcami“; preto formálne programy rozvoja zručností sú prostriedkom ako zabezpečiť, aby boli vybavení na odovzdávanie zručností a znalostí študentom.

<sup>1</sup> Expertná skupina pre nové zručnosti pre nové pracovné pozície (Expert Group on New Skills for New Jobs) „[New Skills for NewJobs: Action Now](#)“, február 2010, strana 25, časť „The right skills portfolio“.

<sup>2</sup> Rada Európy (The Council of European Union) „[Council conclusions on media literacy in the digital environment](#)“, november 2009, zdôrazňuje dôležitosť vzdelávacích systémov pri budovaní a zdokonalovaní digitálnej zručnosti.

<sup>3</sup> Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), rok 2006, „[Regular computer users perform better in key school subjects. OECD study shows](#)“.

## **Skúsenosti ECDL<sup>4</sup>**

ECDL je úspešný príklad programu na rozvoj zručností, ktorý bol implementovaný najprv vo vzdelávacom systéme Európy a potom celosvetovo. Rakúsko, Taliansko a Írsko sú len tri príklady štátov, v ktorých študenti majú priamy úžitok z ECDL.

- Program „ECDL v školách“ funguje v Rakúsku úspešne viac ako dekádu. V roku 2008, k 10. výročiu programu ECDL v Rakúsku, bolo do tohto programu zapojených 1200 škôl a odhadovalo sa, že jeden z troch študentov v Rakúsku sa zúčastnil alebo zúčastňuje tohto programu. Do toho času rakúske školy vykonali približne 1 milión ECDL testov.
- V roku 1999, bol v talianskom vzdelávacom systéme ECDL prijatý ako oficiálny štandard na hodnotenie úrovne zručnosti pri práci s počítačom. Jedným z konkrétnych stanovených cieľov politiky na národnej úrovni bolo rozšírenie digitálnej gramotnosti. Až do konca roku 2009, sa v rámci verejného školského sektoru zaradilo do programu ECDL 640 000 študentov, pričom program prevádzkovalo 80 odborných a 1900 stredných škôl.
- ECDL program v Írsku bol zavedený vo viac ako 400 školách, pričom certifikačné skúšky od čias jeho zavedenia absolvovalo 120 000 študentov. Zaujímavá charakteristika tohto programu je, že vek, v ktorom sa študenti zapisujú do programu klesá; niektoré školy teraz ponúkajú tento program už 12-ročným deťom.

## **Záver**

Na záver je možné načrtnúť nasledovné odporúčania pre tie osoby s rozhodovacou právomocou, ktoré si želajú, aby mladí Európania, ktorí budú opúšťať školy v nasledujúcich rokoch, boli vybavení tak, aby vedeli čo najviac využívať dynamickú európsku digitálnu znalostnú ekonomiku, a prispievať k jej rozvoju.

Na národnej úrovni:

- IKT a formovanie politiky vzdelávania musia klásť zodpovedajúci dôraz na digitálnu gramotnosť, aby sa zabezpečilo, že digitálne zručnosti potrebné pre prácu i pre život sú vo vzdelávaní mladých ľudí podporované;
- v školách je potrebné pokračovať v nasadzovaní formálnych programov na rozvoj zručností, aby sa poskytol rámec a štruktúra na výuku digitálnych zručností a aby študenti dostali hmatateľný výstup (doklad), ktorý si môžu vziať so sebou na pracovné miesto;
- Investícia do infraštruktúry IKT vo vzdelávacom systéme by sa mala uskutočňovať v spojitosti s programami na rozvoj zručností, ktoré z nich zabezpečia maximálny benefit, ako pre študentov tak aj pre učiteľov;
- Učitelia by mali byť špeciálnym cieľom formálnych programov na rozvoj zručností, aby sa zabezpečilo, že získajú zodpovedajúce zručnosti a znalosti na integráciu technológie IKT ako štandardného prvku pri výuke študentov.

Na európskej úrovni:

- členským štátom by mali byť poskytnuté usmernenia a ciele, ktoré by im pomohli pri začleňovaní digitálnej gramotnosti do učebných plánov na všetkých úrovniach vzdelávania;
- za účelom uľahčenia začlenenia digitálnej gramotnosti do vzdelávacích systémov by mali členským štátom smerovať stimuly a pomoc prostredníctvom prioritnej finančnej podpory;
- na meranie implementácie a efektívnosti programov na rozvoj zručností vo vzťahu k digitálnej gramotnosti v školách je potrebné aplikovať objektívne meradlá.

## **O ECDL Foundation**

Cieľom ECDL Foundation je umožniť pokročilé využívanie IKT, ktorá posilňuje jednotlivcov, organizácie a spoločnosť prostredníctvom rozvoja, podpory a poskytovania kvalitných certifikačných programov na celom svete. Ďalšie informácie o ECDL Foundation sú na [www.ecdl.org](http://www.ecdl.org)

---

<sup>4</sup> Ďalšie informácie o ECDL v školách pozri na [www.ecdl.org](http://www.ecdl.org) v časti „For Teacher & Students“